

Ігор Смуток*

РОДОВІД ШЕПТИЦЬКИХ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПЕРЕМИШЛЬСЬКИХ ГРОДСЬКИХ І ЗЕМСЬКИХ АКТІВ XVI – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVIII СТОЛІТТЯ

Шептицькі у XV – XVIII ст. належали до руської шляхти Перемишльської землі (термін “руський” вживаємо у конфесійному значенні). Поряд з кількома іншими родами вони творили її еліту, для котрої були властивими активна участь у суспільно-політичному та військовому житті краю, відносно високий рівень матеріальних статків, помітний вплив на культурне та церковне життя тощо. Впродовж двох століть Шептицьким вдавалося поєднувати ці фактори. Показово, що йдеться не про окремі особистості, не про одне-два покоління, а про цілий рід, який зумів інтегруватися в суспільно-політичне середовище, де панувала католицька шляхта, й при цьому зберегти етноконфесійну ідентичність. Безумовно, феномен Шептицьких заслуговує на увагу на часі створення докладного всебічного дослідження історії цього роду. Така робота потребує вивчення великого й різноманітного масиву джерел і є справою майбутнього.

Дану публікацію слід розглядати як складову такого дослідження, котра, спираючись на певний масив історичних документів (акти перемишльських гроду та земського суду) розглядає генеалогічні аспекти роду Шептицьких, історію їх побутування в Перемишльській землі у XVI – XVIII ст. В перспективі, провівши аналогічні дослідження, оперті на львівські гродські і земські книги та акти львівської і перемишльської констисторій кінця XVII – XVIII ст., можна підготувати докладну історію роду у давньопольську добу.

Збір та систематизація відомостей до історії родини Шептицьких розпочалися у XVIII ст. Першим таку спробу здійснив К. Несецький. У своїй відомій праці про польські шляхетські роди та їхні герби він умістив лаконічну довідку про Шептицьких¹. У ній автор згадав Петра і Олександра Захарію та перерахував синів і внуків останнього, зазначивши їхні титули, шлюби. Таким чином, К. Несецький володів інформацією тільки про найбільш заможне відгалуження Шептицьких й повністю оминув увагою інші родові гілки.

У XIX ст. праця К. Несецького неодноразово передруковувалася з доповненнями та уточненнями. Найбільш відоме видання, що з’явилося у Лейцигу в 1839-1846 рр., належить Я. Н. Бобровичу. В окремому додатку він подав більш докладні відомості про Шептицьких, однак вони охоплюють період другої половини XVIII – XIX ст. Що стосується більш раннього часу, то, на жаль, Я. Н. Бобровичу не вдалося суттєво доповнити та виправити свого попередника. Вся інформація XVII ст. (для XV – XVI ст. вона взагалі відсутня) обмежується в нього переліком Шептицьких, котрі брали

* Смуток Ігор – кандидат історичних наук, доцент, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І.Франка.

¹ *Niesiecki K.* Herbarz Polski. – Lipsk, 1841. – Т. VIII. – S. 620-621.

участь в обранні польських королів від Владислава IV до Августа II та посідали в різний час єпископські і митрополичі кафедри².

В другій половині XIX ст. польська генеалогія продовжує поповнюватися черговими виданнями-гербовниками. Два з них заслуговують на увагу, оскільки містять матеріал про Шептицьких. Одне з них належить Адаму Амількару Косінському, літератору, котрий наприкінці життя зайнявся генеалогією, у 1877 р. він розпочав публікацію кількатомного видання під назвою “Przewodnik Heraldyczny”. Через два роки Теодор Жихлінський почав видавати свою відому працю “Złoty księga szlachty polskiej”.

Обидва включили відомості про Шептицьких до першого тому. За змістом та характером поданої інформації ці публікації вігдно відрізняються від попередніх. Обидва автори знали про привілей князя Лева, та його підтвердження Казимиром IV у 1469 р.; повідомляють про вивід шляхетства Федором Шептицьким того ж року; перераховують членів роду, котрі, на їхню думку, жили в XV – XVI ст., правда, висуваючи свої припущення з приводу того, в яких родинних зв’язках вони перебували між собою. Обидва сходяться на думці, що всі Шептицькі так чи інакше походять від Яцька, що жив у середині – другій половині XVI ст. та його двох синів Юрія і Теодора, кожен з яких започаткував два окремі відгалуження. Історія останніх викладена включно до представників сучасного авторам покоління роду, тобто до кінця XIX ст.³

Запропоновані А. А. Косінським і Т. Жихлінським історії роду у XVII – XIX ст., до певної міри, різняться між собою. Співставлення їхніх даних з нижче викладеним у статті матеріалом засвідчує більші розбіжності з даними А. Косінського. На нашу думку, Т. Жихлінський володів докладнішою інформацією та ретельніше її опрацював. Зрештою, він ще повертався до цієї теми, опублікувавши в п’ятому томі своєї праці генеалогічну таблицю роду Шептицьких, з правками та змінами⁴. Втім, маючи в своєму розпорядженні видання Т. Жихлінського, не варто нехтувати доробком А. А. Косінського. Останній уникнув кількох помилок, котрих припустився його сучасник. Наприклад, вірно назвав синів Теодора тощо.

Залишається відкритим питання, щодо джерел, якими послуговувалися обидва дослідники. А. А. Косінський не робить навіть натяку на те, що саме він використовував, натомість Т. Жихлінський лишень зазначає, що склав родовід на підставі “akt ziemskich i grodzkich, oraz metryk stanowych, znajdujących się przy wydziale krajowym we Lwowie, metryki koronnej w Warszawie i dokumentów autentycznych”⁵. І. Шпитковський вважає, що останній мав у своєму розпорядженні нотатки до історії роду Шептицьких, складені графом Іваном

² Ibidem. – T: Dodatek. – Lipsk, 1844. – S. 425-427.

³ *Żychlinski T.* Złoty księga szlachty polskiej. – Rocznik I. – Poznań, 1879. – S. 301-306; – Rocznik V. Poznań, 1883. – Tablice genealogiczne (Szeptyccy); *Kosiński A. A.* Przewodnik heraldyczny: monografie kilkudziesięciu znakomych rodzin, spis rodzin senatorskich i tytuły honorowe posiadających. – Kraków, 1877. – S. 605-625.

⁴ *Żychlinski T.* Złoty księga szlachty polskiej. – Rocznik V. – Poznań, 1883. – Tablice genealogiczne (Szeptyccy).

⁵ Там само.

Шептицьким, батьком митрополита Андрея⁶. Скоріш за все, саме цей рукопис ліг в основу статті та родоводу Шептицьких авторства Т. Жихлінського. Про це свідчить характер поданої інформації. Автор акцентує на суспільно-політичній та військовій діяльності кожного представника роду, в той час як такого роду інформація практично відсутня у гродських та земських актах та матеріалах про підтвердження шляхетства Шептицькими, узятих з Крайового комітету. Якби Т. Жихлінському справді довелося працювати із зазначеними джерелами, у його праці домінували б відомості про маєткові та судові справи Шептицьких, а не про їхні військові здобутки.

На початок ХХ ст. опрацювання і публікації шляхетських гербівників піднялося на якісно новий рівень, фактично сягнувши своєї кульмінації. Це втілювалося в реалізації таких багатотомних видавничих проєктів як “Herbarz Polski” авторства Адама Бонєцького та “Rodzina” Северина Уруського. Однак, упорядковані за алфавітним порядком, вони так і не були доведені до кінця. Праця А. Бонєцького обривається на 16 томі, доведеному до літери “М”, а С. Уруського – на 15 томі, доведеному до літери “R”. Таким чином, Шептицькі не потрапили до цих видань й їхній родовід не став предметом наукового вивчення.

На початку того ж ХХ ст. з’явилося кілька праць дослідників історії Церкви, що побіжно торкаються даної проблематики. Зокрема, І. Рудович, вивчаючи біографію та діяльність львівських владик з роду Шептицьких, зупинився на з’ясуванні їхніх родинних коренів⁷.

У 1933 р. Іван Шпитковський розпочав публікацію в часописі “Богословія” розвідку з промовистою назвою “Рід і герб Шептицьких”. Амбітні плани автора всебічно та вичерпно розкрити історію роду Шептицьких, діяльність її окремих представників, здавалося б, мали під собою всі підстави. І. Шпитковський добре знав історіографію проблематики, мав доступ до матеріалів родинного архіву у Прилбичах. Однак, реалізувати заплановане, судячи з усього, не вдалося. Розпочавши з “І. Історичної частини”, де він подав загальний огляд історії роду та роль і місце окремих його представників у церковному, суспільно-політичному житті давньопольського та австрійського періодів, автор переходить до вивчення гербу Шептицьких. Це зайняло більшу частину опублікованого. Тут на початках дослідник ще не виходить за рамки предмету дослідження, однак з третьої частини своєї публікації, уміщеної в Т. XII, кн. 1 та наступних числах часопису він все більше сходить на манівці, вдаючись в розлогі екскурси з історії кириличної, грецької, латинської палеографій, історії в’язі та її існування в кирилиці та грецькому письмі, історії вживання букв “Ш, Т, П” тощо. Як наслідок, І. Шпитковський так і не дійшов до генеалогії Шептицьких, яку вже на перших сторінках своєї праці задекларував подати як другу частину дослідження⁸.

⁶ Шпитковський І. Рід і герб Шептицьких // Богословія. – Т. XI. – Кн. 3-4. – С. 206.

⁷ Рудович І. Епископы Шептички. – Богословский вестник. – (Львов), 1901. – № 1. – С. 24-35; – № 2. – С. 102-134; № 3. – С. 184-192; № 4. – С. 238-248; – № 5. – С. 289-305; – 1902. – № 1. – С. 26-59; – № 2. – С. 233-250; – № 4. – С. 338-347.

⁸ Шпитковський І. Рід і герб Шептицьких // Богословія. – Львів, 1933. – Т. XI. – Кн. 2. – С. 98-110; Кн. 3-4. – С. 186-217; – Львів, 1934. – Т. XII. – Кн. 1. – С. 27-44; – Кн. 2-3. – С. 162-179; Львів, 1936. – Т. XIV. – Кн. 2-3. – С. 121-142; – Кн. 4. – С. 237-250; – Львів, 1937. – Т.

Таким чином, історія роду Шептицьких на сьогодні представлена півторасотлітньої давності працями А. Косінського і Т. Жихлінського, написаними аж ніяк не за сучасними науковими вимогами.

Дана публікація базується на документах з перемишльських гродських та земських судів, що на сьогодні зберігаються у фонді 13 і 14 Центрального державного історичного архіву України у м. Львові і охоплюють період від середини XV до кінця XVIII ст. Наявна в них інформація дозволяє реконструювати родовід Шептицьких, уявити орієнтовні хронологічні рамки життя кожного з його представників, з'ясувати питання, в першу чергу, господарської діяльності та майнове становище кожного з них.

Перші документальні відомості про власників Шептич вкрай скупі й для XV ст. маємо заледве кілька згадок. Зокрема, у 1469 р. Федір вивів у перемишльському земському суді своє шляхетство⁹. Правда, ще раніше під 1436 р. маємо повідомлення про якогось Петра з Воцанців (це село у XVI – XVIII ст. незмінно входило до родинного маєтку Шептицьких), що позичив у Фредра з Плешович 40 марок¹⁰. Однак, важко однозначно стверджувати, чи належав він до Шептицьких чи ні. У 1471 р. Федір продав дві третини свого маєтку у Шептичах племіннику Сеньку, а одну третину подарував¹¹. Той самий Сенько у 1471 р. представляв у перемишльському гродському суді інтереси Стецька з Михалович¹².

Дядько з племінником, згадані у проміжку двох років – це все, що знаємо на сьогодні про Шептицьких XV ст. Ситуацію не рятують навіть привілей-фальсифікати Казимира IV 1458 і 1469 рр. з поданою, чи то знаданою грамотою князя Лева 1284 р. У них поряд із Федьком і Сеньком присутні ще кілька осіб. Так, виявляється, Сенько мав двох братів і їхній батько, на той час покійний, звався Яцько¹³. Можна припустити, що, коли готувався цей документ, у середині XVI ст. його творці справді знали, хто мешкав у Шептичах сто літ тому. Однак, з такою долею ймовірності можна стверджувати, що фальсифікатори вигадали імена братів або помилково назвали їх братами Сенька та дітьми Яцька. На жаль, через брак джерел ні підтвердити, ні спростувати інформацію привілеїв Казимира IV на даний час неможливо. Зайве говорити, що прив'язати Федька з племінником Сеньком до Шептицьких, відомих на початок XVI ст., також не вдається.

З початком XVI ст. Шептичами володів Михайло. Вперше він з'являється у 1508 р. у поборовому реєстрі шляхти Самбірського, Дрогобицького, Стрийського повітів¹⁴. Впродовж наступних років він згадується неодноразово:

XV. – Кн. 2-3. – С. 152-174. – Кн. 4. – С. 253-263.

⁹ Akta Grodzkie i Ziemskie z czasów Rzeczypospolitej z Archiwum t.zw. Bernardyńskiego we Lwowie, wydane staraniem Galicyjskiego Wydziału krajowego. / Wyd. K.Liske, A. Prochaska, W. Hejnosz. (AGZ). – Lwów, 1903. – Т. 18. – № 17.

¹⁰ Ibidem. – № 56.

¹¹ Ibidem. – № 225-227.

¹² Ibidem. – Lwów, 1901. – Т. 17. – № 525.

¹³ *Купчинський Олег*. Акти та документи Галицько-Волинського князівства XIII – перші половини XIV століть. Дослідження. Тексти. – Львів, 2004. – С. 829-830.

¹⁴ *Jablonowski Alexander*. Polska XVI wielu pod względem geograficzno-statystycznym. – Tom.

У 1523 р. разом з Дашком Оргинським придбав частку у с. Оргиничі від спадкоємців Ганки Погорецької за 20 гривень¹⁵.

У 1526 р. Івашко Хлопецький повернув йому борг у розмірі 10 гривень¹⁶.

У 1529 р. позиває Тимка і Олексу Височанських з приводу завданих тілесних ушкоджень¹⁷.

У 1531 р. Михайло зрікся своїх прав на материнські маєтки у с. Висоцько на користь Дмитра Думки та Івашка Вериги Височанських. Таким чином, мати Михайла походила з Височанських, або Комарницьких чи Турянських, котрі на кінець XV ст. були співвласниками с. Висоцька Верхнього¹⁸.

У 1535 р. Олекса Горгинський відступив йому половину своєї частки у с. Оргиничі¹⁹.

Михайло помер або у 1535 р., або в наступному, 1536, році. На це вказує акт зречення з прав на батьківські і материнські маєтки з боку його дочки Орини на користь братів, а не батька, датований від 14 березня 1536 р.²⁰

Двічі документи повідомляють про дружину Михайла, котру звали Удя. В 1519 р. вона позивала до перемишльського земського суду Олехна Горгинського²¹, а в 1532 р. же Василь Оргинський позивав її з приводу побиття²².

Наступне покоління Шептицьких представлено чотирма синами Михайла – Кузьмою, Іваном, Яцьком і Тимком. Брати вперше згадуються у 1536 р. До кінця 1540 – початку 1550-х років маємо ще кілька документальних свідчень про перших трьох, натомість про Тимка пізніших відомостей немає²³. На період їхнього життя припадають дві гучні справи. Перша, пов'язана із розмежуванням королівських і шляхетських маєтків у Самбірському старостві 1538 р., що мало місце і в с. Оргиничах, де Шептицькі володіли земельною часткою, набутою у свій час батьком²⁴. Друга – з підтвердженням права власності на с. Шептичі, наданого нібито князем Левом предкам Шептицьких²⁵. На час отримання цього підтвердження від Сигізмунда Августа у 1552 р. живим залишався тільки Яцько, Кузьма помер напередодні. (Іван згадується ще в 1553 р.²⁶, втім, не виключено, що вказана особа належала до наступного покоління Шептицьких

VII: Ziemie Ruskie, część 2: Ruś Czerwona. (Źródła dziejowe, tom XVIII, cz. 2) – 1903. – S. 114.

¹⁵ ЦДІА України у м. Львові. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 9. – С. 391-392.

¹⁶ Там само. – С. 525.

¹⁷ ЦДІА України у м. Львові. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 262. – С. 1705-1706.

¹⁸ Там само. – Спр. 9. – С. 826-827.

¹⁹ Там само. – Спр. 12. – С. 150.

²⁰ Там само. – С. 298.

²¹ Там само. – Спр. 7. – С. 272.

²² Там само. – Спр. 261. – С. 404.

²³ Там само. – Спр. 18. – С. 600-601; Спр. 21. – С. 595; Спр. 24. – С. 814; Спр. 281. – С. 868; Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 263. – С. 84, 507-508, 514; Спр. 264. – С. 481; Спр. 265. – С. 60, 846; Спр. 266. – С. 774; Спр. 268. – С. 139.

²⁴ Там само. – Спр. 263. – С. 84; спр. 263. – С. 507-508. Dokumenta dotyczące dawnej ekonomii // Dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej”. – Lwów, 1872. – R. 1. – T. 1. – S. 163-172.

²⁵ Купчинський О. Акти та документи Галицько-Волинського князівства XIII - першої половини XIV століть. Дослідження. Тексти. – Львів, 2004. – С. 491-497, 828-831, 871-875.

²⁶ ЦДІА України у м. Львові. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 268. – С. 139.

й була сином або племінником Яцька і Кузьми, інакше важко зрозуміти, чому його ім'я відсутнє у королівському привілеї 1552 р.).

Про дружин Кузьми, Яцька, Івана і Тимка акти не повідомляють. Жихлінський Т. зазначає, що Яцько мав шлюб з Йоанною, дочкою Матвія Замоїсько-го. Це цілком вірогідно, адже Матвій Замоїський, справді, жив наприкінці XV – першій чверті XVI ст. а його дві дочки – Анастасія (1539) та Марухна (1546), були сучасницями гіпотетичної дружини Яцька²⁷.

З середини 1550-х років і впродовж наступних трьох десятиліть перемишльські акти не містять жодних відомостей про Шептицьких. Таку мовчанку важко потрактувати. Можна припустити, що в цей час через не зовсім зрозумілі причини Шептицькі віддавали перевагу Львівському гроду і земському суду. Втім підтвердити або спростувати таке припущення вдасться лише після опрацювання відповідних актів цих установ.

З початку 1580-х років Шептицькі з'являються знову так само раптово, як перед тим зникли. Їхня поява на сторінках перемишльських актів спричинена насамперед їхніми шлюбами та активною господарською діяльністю на теренах Самбірського і Дрогобицького повітів.

Отже, в кінці XVI ст. маємо справу з синами Яцька. Троє з них добре знані, натомість, четвертий Іван відсутній у Т. Жихлінського, згадується всього-навсього двічі. У 1583 р. він оскаржив Федька Кальнофойського Курдиновича з приводу побиття та завдання тілесних ушкоджень, а через два роки він звинувачував брата Сенька й знову щодо свого побиття²⁸.

Федір (Теодор) Яцькович, мабуть, старший з-поміж братів, одружився з Марухною, єдиною дочкою Яцька Турянського Іршовича (1585)²⁹. Останній належав до відгалуження Турянських, котрі, окрім дідичних маєтків у сс. Турйому і Топільниці, володіли так званою “Головачовською” часткою у с. Угерці, придбаною ще на початку XVI ст.³⁰ Тому нащадки Федора впродовж XVII-XVIII ст. володіли частинами вказаних сіл. Сам Федір помер між 1609-1611 рр.³¹

Сенько Яцькович одружувався двічі. Спочатку на Фенні, дочці Андрія Турянського Лоя (1592)³², вдруге – на Анні, дочці Івана Монастирського Степановича (1599)³³. Він також став власником часток у сс. Турйому і Топільниці. Однак, на відміну від брата Федора, не так через укладення шлюбу з Турянською, як завдяки власним зусиллям та господарській активності³⁴. Повторення

²⁷ AGZ. – Lwów, 1903. – Т. 18. – № 2338. ЦДІА України у м. Львові. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 8. – С. 756; Спр. 14. – С. 258-259, 889.

²⁸ Там само. – Спр. 299. – С. 2475; спр. 301. – С. 497-498.

²⁹ Там само. – Спр. 44. – С. 652; спр. 54. – С. 1054-1055.

³⁰ *Matricularum Regni Poloniae Summaria, excussis codicibus, qui in Chartophylacio Maximo Varsoviensi asservantur* / Ed. Th. Wierzbowski. (MRPS) – Pars IV: Sigismundi I regis tempora complectens (1507-1548). Vol.2: Acta cancellariorum 1507-1548. – Varsoviae, 1910. – № 878.

³¹ ЦДІА України у м. Львові. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 327. – С. 149; – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 74. – С. 101-103.

³² Там само. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 55. – С. 747-748.

³³ Там само. – Спр. 64. – С. 1149-1150.

³⁴ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 323. – С. 136; – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 56. – С. 516-520; – Спр. 62. – С. 949; – Спр. 65. – С. 1337-1339; – Спр. 78. – С. 1235-1237; – Спр. 85. – С. 1137-1138.

одруження та родичання з Монастирськими підштовхнуло Сенька до створення ще одного маєтку в с. Монастирці³⁵. Здається, саме в родовому гнізді Монастирських Сенько провів останні роки життя й помер незабаром після 1623 р.³⁶

Георгій Яцькович з'являється найпізніше, щойно у 1599 р. Як і двоє інших братів, він поріднився з власниками сс. Турйого і Топільниці. Зокрема, його дружиною стала Марухна, дочка Василя Бандрівського (1599)³⁷, яка доводилася внучкою Андрію Турянському Бутчичу й успадкувала від нього маєтності у вказаних селах³⁸. Георгій доповнив нерухомість дружини за рахунок власних незначних придбань³⁹. Втім, Тур'є з Топільницею так і не стало місцем постійного осідку подружжя. На відміну від Федора та Сенька, Георгій значно рідше згадується в перемишльських актах. Востаннє – 1613 р. На 1621 р. він вже був покійним⁴⁰.

Кожен з трьох братів започаткував власне відгалуження.

Нашадки Федора добре знані, оскільки ця гілка виявилася з часом найбільш заможною та титулованою (більшість її представників посідали земські уряди, двоє стали львівськими владиками). Вона загалом вірно подана у Т. Жихлінського й потребує лишень незначних доповнень та уточнень.

Натомість, насадки Сенька і Юрія Шептицьких, хоча вирізнялися заможністю та суспільною активністю серед перемишльської шляхти східного віровизнання, однак, поступалися в цьому своїм родичам, що виводилися від третього брата Федора. Через це реконструкція їхнього родоvodu неможлива без докладного вивчення документів XVII-XVIII ст., основу яких становлять гродські і земські акти. Інакше не уникнути помилок, яких допустилися у своїх працях Т. Жихлінський та А. Косінський.

Гілка Федора Шептицького. У Федора, окрім синів Олександра і Петра були дві дочки. Анна, одружена з Марком Височанським Янковичем (1607), прожила довге життя й померла наприкінці 1650-х - початку 1660-х років⁴¹. Друга, Катерина, дружина Яна Крайовського (1616), згадується тільки одого разу у зв'язку зі своїм шлюбом та сплатою їй братами 1500 злотих посагу⁴².

Олександр Федорович через шлюб з Фенною, дочкою Васька Винницького Антоновича породичався з єпископською гілкою Винницьких, оскільки його дружина доводилася Антонію Винницькому, перемишльському владіці та київському митрополиту, рідною тіткою. Від цього шлюбу він мав трьох дітей: Олександра Захарія, Станіслава і Єлизавету (Гелену). Станіслав, якого

³⁵ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 330. – С. 1155; – Спр. 333. – С. 930-931; – Спр. 334. – С. 725-726; – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 66. – С. 818-820; – Спр. 74. – С. 926-929; – Спр. 75. – С. 1429-1431; – Спр. 78. – С. 1540-1542; – Спр. 79. – С. 1477-1480; – Спр. 85. – С. 326-330; – Спр. 85. – С. 1134-1136; – Спр. 87. – С. 1285-1289; – Спр. 89. – С. 904-908; – Спр. 91. – С. 116-118; – Спр. 94. – С. 1852-1857.

³⁶ ЦДІА України у м. Львові. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 94. – С. 1852-1857.

³⁷ Там само. – Спр. 64. – С. 1148-1149.

³⁸ Там само. – Спр. 67. – С. 2482-2484; – Спр. 92. – С. 941-944.

³⁹ Там само. – Спр. 78. – С. 1235-1240.

⁴⁰ Там само. – Спр. 78. – С. 1235-1240; – Спр. 92. – С. 941.

⁴¹ Там само. – Спр. 127. – С. 434-436.

⁴² Там само. – Спр. 83. – С. 292-293.

Т. Жихлінський помилково зараховує до синів Федора, а, відповідно, вважає братом, а не сином Олександра Федоровича, справді був одружений із Софією Літинською (1643). Він не був бездітним, а мав одну дочку на ім'я Анна, яка, у свою чергу, тричі виходила заміж: за Станіслава Копистинського (1663), Адама Літинського (1676), Яна Добжейовського (1682)⁴³. Єлизавета, відома також як Гелена, мабуть, молодша від братів, спочатку одружилася з Михайлом Блажівським Миговичем (1642), а згодом – з Миколаєм Дрогоцьким (1673)⁴⁴.

Петро Федорович так само, окрім згаданих у Т. Жихлінського чотирьох синів, мав ще трьох дітей: Катерину, дружину Габріеля Берецького (1658), Магдалену, дружину Яна Фаустина Волінського (1663) та Хризостома, згаданого єдиний раз у 1648 поряд з іншими братами і сестрами у справі батьківського спадку у с. Турйому⁴⁵.

Нарешті, Олександр, один з синів Петра Федоровича, насправді, мав не одне, а четверо дітей. Окрім Яна, летичівського хорунжого, про якого повідомляє і Т. Жихлінський, були ще Казимир (1700) і Миколай (1713), та дочка Єлена, заміжня за Миколаєм Попелем Вівсяником з с. Луки (1700)⁴⁶.

Гілка Сенька Шептицького. Сенько мав єдиного спадкоємця в особі сина Миколая, народженого від шлюбу з Фенною Турянською. Ще за життя батька той одружився з Анною, дочкою Миколая Хлопецького (1619). Миколай продовжував володіти частками в Шептичах та Монастирці, позбувшись власності у Турйому і Топільниці, й востаннє згадується в 1670 р.⁴⁷ Його дітьми були Миколай, Катерина та, можливо, Андрій і Самійло.

Миколай Миколайович за згодою батька у 1648 р. уклав шлюб з Катериною, дочкою Федора Бандрівського. Згодом він повторно одружився з Марією Бандрівською. Обидві дружини володіли частками у сс. Терло, Росохи, Лібухова, що зумовило появу Шептицьких з середини XVII ст. в родовому осідку Терлецьких⁴⁸.

Катерина у 1664 р. вийшла заміж за Георгія Яворського Дуба, родоначальника заможного у XVIII ст. відгалуження Яворських Дубиків⁴⁹. Впродовж півстоліття (до 1712 р.) вона доволі часто згадується на сторінках перемишльських актів, однак виключно у справах, пов'язаних з Яворськими та сусідньою шляхтою південної гірської частини Перемишльщини⁵⁰.

⁴³ ЦДДА України у м. Львові. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 114. – С. 722; – Спр. 131. – С. 57; – Спр. 137. – С. 1867; – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 100. – С. 155; – Спр. 108. – С. 1269-1270; – Спр. 115. – С. 135-137.

⁴⁴ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 415. – С. 2304-2305; – Спр. 416. – С. 866-868.

⁴⁵ Там само. – Спр. 113. – С. 373-374; – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 122. – С. 45-50; – Спр. 127. – С. 72-73.

⁴⁶ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 468. – С. 223-224, 1002; – Спр. 495. – С. 1464-1466.

⁴⁷ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 102. – С. 396-398; – Спр. 129. – С. 176-180; 327. – С. 267-268; – Спр. 361. – С. 208; – Спр. 362. – С. 171-172; – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 89. – С. 908-910; – Спр. 97. – С. 456-457; – Спр. 102. – С. 377-379; – Спр. 110. – С. 503; – Спр. 112. – С. 1452-1454; – Спр. 113. – С. 53-57, 88-91; – Спр. 115. – С. 405-408, 595-598; – Спр. 129. – С. 621.

⁴⁸ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 102. – С. 396-398; – Спр. 104. – С. 790; – Спр. 125. – С. 2407-2412.

⁴⁹ Там само. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 129. – С. 616-617.

⁵⁰ ЦДДА України у м. Львові. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 128. – С. 813-814; – Спр. 132. – С.

Андрій з'являється вперше у 1651 р. у судовій справі з Марком Літинським⁵¹. Упродовж наступних трьох століть маємо ще кілька згадок про нього. Всі вони так чи інакше мають стосунок до його майнових справ у сс. Шептичах і Колбайовичах⁵². У 1670-х роках поряд з Андрієм незмінно виступає брат Самійло, також власник земельних часток у сс. Шептичі і Колбайовичі⁵³. Обидва були одружені: Андрій з Сюзаною Хлопецькою (1679), Самійло з Марією Погорецькою (1664)⁵⁴. Після 1679 р. відомості про братів зникають. Так само відсутня інформація про їхніх прямих спадкоємців.

З 1680-х років рід Сенька Шептицького продовжили діти Миколая Миколайовича. Він мав двох синів і трьох дочок.

Адам і Еліяш, народжені від першого шлюбу, були старшими від сестер. Брати відомі насамперед як власники часток у сс. Терло, Росохи та Лібухова, успадковані від матері. Дорослий період їхнього життя припадає на останні десятиліття XVII – початок XVIII ст. Про Адама перемишльські акти повідомляють частіше⁵⁵. З них, поза звичними відомостями про майнові оборудки та судові суперечки з ріднею та сусідами, дізнаємося про те, що Адам в молоді роки служив товаришем в панцирних хоругвах, а у 1697-1699 рр.⁵⁶ обирався поборцею подимного в Перемишльській землі⁵⁷. У кінці життя Адам посів уряд бузького ловчого⁵⁸. Еліяш згадується рідше й про його суспільно-політичну діяльність нічого не повідомляється⁵⁹. Обидва брати були одружені. Адам з Марією Ярошинською (1680), Еліяш з Катериною Залеською.⁶⁰ Смерть обидвох, ймовірно, настала в перше десятиліття XVIII ст., сповнене природних і військових катаклізмів⁶¹.

Єлена, Єва і Катерина – дочки Миколи Миколайовича – народилися в другому шлюбі з Марією Бандрівською. Всі троє вийшли заміж за місцевих шляхтичів з сс. Росохів та Терла. Єлена стала дружиною Самійла Стрільбицького Козиківича (1700), Єва – Теодора Ямінського, священника с. Терло (1700), Катерина – Луки Нанівського (1701)⁶².

2792-2794; – Спр. 137. – С. 1976; – Спр. 148. – С. 1645; – Спр. 219. – С. 99-100; – Спр. 222. – С. 188.

⁵¹ Там само. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 125. – С. 906-907.

⁵² Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 129. – С. 176-80, 181-185; – Спр. 134. – С. 167-171.

⁵³ Там само. – Спр. 134. – С. 167-171, 875-882, 906-908; – Спр. 135. – С. 756-761.

⁵⁴ Там само. – Спр. 129. – С. 176-80; Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 129. – С. 621-624.

⁵⁵ Там само. – Спр. 125. – С. 2407-2412; – Спр. 135. – С. 1039-1046; – Спр. 141. – С. 625; – Спр. 149. – С. 3067-3069; – Спр. 150. – С. 777-778; – Спр. 217. – С. 12-14; – Спр. 415. – С. 2640-2646; – Спр. 438. – С. 3675-3676; – Спр. 445. – С. 441-442; – Спр. 464. – С. 2029; – Спр. 467. – С. 541-542, 1759; – Спр. 495. – С. 541-542.

⁵⁶ Там само. – Спр. 415. – С. 2640-2646; – Спр. 438. – С. 3675-3676.

⁵⁷ Там само. – Спр. 464. – С. 2029; – Спр. 467. – С. 1759.

⁵⁸ Там само. – Спр. 495. – С. 541-542.

⁵⁹ Там само. – Спр. 130. – С. 454-461; – Спр. 141. – С. 625; – Спр. 149. – С. 2331-2334; – Спр. 152. – С. 1054-1055; – Спр. 214. – С. 186; – Спр. 215. – С. 187; – Спр. 467. – С. 197; – Спр. 468. – С. 710-716.

⁶⁰ Там само. – Спр. 135. – С. 1039-1046; – Спр. 465. – С. 1013-1014.

⁶¹ Там само. – Спр. 215. – С. 187; спр. 217. – С. 12-13.

⁶² Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 214. – С. 271-2, 310; – Спр. 215. – С. 185.

Наступне покоління представляють діти Адама і Еліяша.

У Адама їх було не менше семи. Це – Якуб, Филип, Базилій, Анна, Єфросинія, Марія та Єва. Перші двоє згадуються неодноразово впродовж першої третини XVIII ст. З них Якуб, як і батько, посідав уряд бузького ловчого, й був одружений з Констанцією, дочкою Адама Требуховського, брест-куявського чашника (1718) (у Т. Жихлінського вона помилково названа Катериною)⁶³. Филип відбував військову службу товаришем гусарської хоругви та був одружений з Єлизаветою Хроновською (1713)⁶⁴. Документи вказують на володіння братами частками в Шептичах та Воцанцях й жодного разу не повідомляють про їхній зв'язок з батьківським маєтком в сс. Терлі, Росохах та Лібухові. Так само серед котрагентів їхніх майнових справ відсутня шляхта зі вказаних сіл. Напевне, нащадки Адама позбулися маєтків у родовому гнізді Терлецьких. Решта, а це Базилій та четверо сестер, згадуються єдиний раз у 1713 р. у справі з Варлаамом Шептицьким, перемишльським владикою, котрий тримав у заставі від сім'ї Адама певні земельні частки у с. Шептичі та претендував через суд ще на певні рухомі і нерухомі маєтки⁶⁵. З них тільки Анна була одружена з якимось Уляницьким, натомість інші сестри на цей час залишалися незаміжніми.

Людовік, син Еліяша і Катерини Залеської, був єдиним спадкоємцем батьківського маєтку в сс. Терлі, Росохах та Лібухові та, можливо, також власником частки, набутої від дітей Адама. Його дружиною була Анна Добринецька (в Т. Жихлінського помилково зветься Софією)⁶⁶.

Гілка Юрія Шептицького. Павло – єдиний син Юрія – залишався власником частини Шептич й поза межами родинного гнізда не володів жодним маєтком на території Перемишльської землі. Його дружиною у 1640 р. стала Фенна, дочка Костянтина Комарницького Черленовича. Разом з нею він востаннє з'являється в документах під 1646 р., тримаючи у заставі кілька підданих у с. Угерці від Петра Шептицького⁶⁷.

Павло залишив п'ятеро дорослих дітей. Дві дочки вийшли заміж до Кульчиць: Єлена (інакше Галя) стала дружиною Базилія Кульчицького Чопика (1671), а Анастасія – Андрія Кульчицького Костика (1700). Третя дочка – Магдалена – вийшла заміж за власника частки в сс. Канафости і Угерці Данила Чоловського (1673)⁶⁸. Окрім них, Павло мав двох синів – Стефана і Георгія. Обидва мешкали в с. Канафостах, що коло Шептич.

Стефан, напевне, старший з-поміж братів, вперше з'являється у 1654 р. з приводу побиття Івана Канафойського, яке він здійснив разом з Констянтином

⁶³ Там само. – Спр. 225. – С. 359; – Спр. 520. – С. 892-895.

⁶⁴ Там само. – Спр. 495. – С. 253.

⁶⁵ Там само. – Спр. 495. – С. 541-542, 1359-1362.

⁶⁶ Там само. – Спр. 225. – С. 50-1; – Спр. 227. – С. 427, 535; – Спр. 229. – С. 529-530; – Спр. 229. – С. 730-732; – Спр. 520. – С. 875-876, 1175-1176; – Спр. 530. – С. 19-20.

⁶⁷ Там само. – Ф. 14. – Оп. 1. – Спр. 99. – С. 281-282; – Спр. 103. – С. 623-624; – Спр. 111. – С. 479-480, 482-483, 518-520; – Спр. 112. – С. 1452-1454; – Спр. 115. – С. 435-436, 595-596; – Спр. 118. – С. 734-735, 836-837; – Спр. 120. – С. 1691-1693.

⁶⁸ Там само. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 125. – С. 219-220; – Спр. 214. – С. 17-19; – Спр. 415. – С. 931.

Хлопецьким⁶⁹. Впродовж наступних років маємо періодичні згадки про його майнові оборудки з шляхтою с. Канафостів і Вошанців, остання з них датується 1680 р.⁷⁰ Його дружиною у 1667 р. стала Настасія, дочка Стефана Добрянського⁷¹. Невідомо, чи саме від цього шлюбу він мав четверо синів – Григорія, Івана, Андрія, Стефана, – згаданих вперше і востаннє в перемишльських актах серед решти спадкоємців бездітної тітки Єлени, дружини Базилія Кульчицького Чопика⁷².

Георгій так само утримував земельні частки не тільки в родинному гнізді, а й в Канафостах⁷³. Його дружиною була Марія, дочка Івана Погорецького (1679)⁷⁴. Він пережив усіх сестер та брата й на 1700 р. був найстаршим у своїй родині⁷⁵. Про його дітей акти не повідомляють.

Таким чином, здійснена реконструкція генеалогії Шептицьких для XVI – першої половини XVIII ст. відрізняється від родоводів складених наприкінці XIX ст. Це стосується впершу чергу двох відгалужень, започаткованих Сеньком і Георгієм Шептицькими. Залучення в подальшому документів Львівських гродських і земських актів дасть змогу завершити дослідження генеалогії Шептицьких.

Igor Smutok. GENEALOGY OF SHCHEPTYTSKYS IN THE DATA OF PEREMYSHL ACTA TERRESTRIA ET CASTRENSIA OF THE SIXTEENTH – FIRST HALF OF THE EIGHTEENTH CENTURIES

⁶⁹ Там само. – Спр. 380. – С. 1325.

⁷⁰ Там само. – Спр. 128. – С. 366-369, 600-609, 1464-1469; – Спр. 129. – С. 289-294, 703-704, 765; – Спр. 135. – С. 756-761.

⁷¹ Там само. – Спр. 130. – С. 841.

⁷² Там само. – Спр. 214. – С. 17-19.

⁷³ Там само. – Спр. 129. – С. 289-294; – Спр. 131. – С. 1822-1825; – Спр. 134. – С. 174-176; – Спр. 136. – С. 671-672; – Спр. 144. – С. 280-281, 286-287, 292-293.

⁷⁴ Там само. – Спр. 134. – С. 174-176.

⁷⁵ Там само. – Спр. 214. – С. 19.